

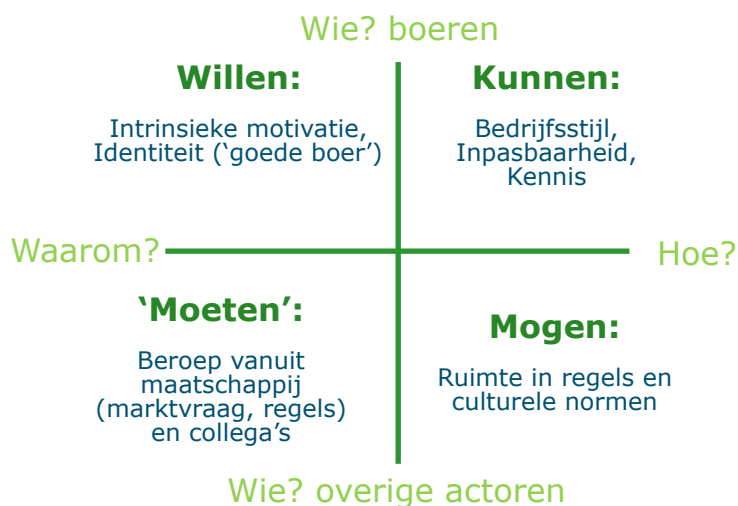
Boeren in beweging

Hoe boeren afwegingen maken over weidevogelbeheer en natuurinclusieve landbouw

Theo Vogelzang, Wageningen Economic Research, 8-11-2018

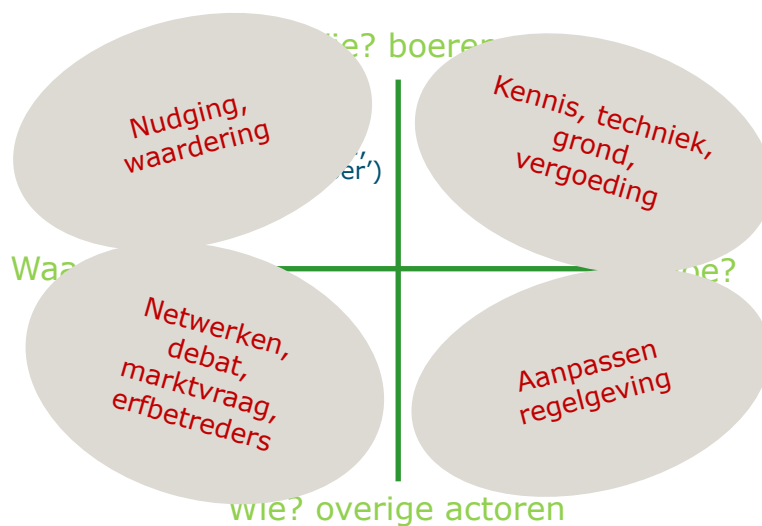

Raamwerk

Aangepast van Runhaar et al., 2016

Wat kun je hiermee? Opties voor sturing

Aanpak: kwalitatief

- [5 interviews in Eemland + focusgroep](#)
- 5 interviews in Flevoland + focusgroep
- 6 interviews erfbetreders

→ hoe duiden boeren zelf hoe ze hun keuzes maken?

Natuurinclusieve landbouw is...

- Nooit van gehoord. Het is te vaag
- Agrarisch natuurbeheer → meer dan ANLB
- Schone sloten, goed bodemleven, plasdras, niet overbemesten
- Bedrijf aanpassen:
 - Natuur en landbouw, het kan allebei (en het hoeft niet biologisch)
 - Natuur mee laten werken ('het past', 'het loopt samen met het bedrijf')
 - Iets extra's doen (daardoor minder productie)
 - Lange termijn
- Op gebiedsniveau vormgeven, inclusief andere partijen

Willen: motivatie

- Alle boeren groot vogelliefhebber: hobby, plezier, sport
- Meer doen dan je moet
- Van de trekker af komen, zelf zoeken
- Ook weidevogelbeheer doe je goed of je doet het niet
- Trots op goede resultaten
- Je moet wel je brood kunnen verdienen

Identiteit

- Autonomie, vrijheid, ondernemerschap
- Hard werken, levensstijl, rekenen, praktijkmens
- Innovatief, bewust, duurzaam
- Natuurinclusief, weidevogelboer, weier,
- Niet heel intensief, niet te groot
- NIET biologisch: geen geitenwollensokken

Invloed familie

- Steun gezin (vrouw) is belangrijk
- Kinderen/ opvolgers mogen eigen keuzes maken
- Bedrijfsopvolging is moment voor strategieontwikkeling

Invloed collega-boeren

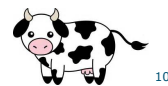
- Boeren kijken naar elkaar, leren van elkaar en steken elkaar aan
- Goede relaties in gebied zijn belangrijk
- ANLB is ingeburgerd in dit gebied

- *'Natuur is iets dat je erbij doet'*
- *'Kop boven het maaiveld wordt niet gewaardeerd'*
- *Weinig openheid over problemen en mislukkingen: echt praten doe je maar met enkelen in je omgeving.*

Wat demotiveert

- Gebrek aan waardering
- Als wat eerst vergoed werd, verplicht wordt. Als wat eerst gewaardeerd werd, verwacht wordt als normaal. Als waar je in voorliep, standaard wordt.
- Als andere boeren het moeten betalen zoals bij weidemelk
- Dwarsbomen van autonomie ondernemerschap
- Je continu moeten verantwoorden. Administratieve rompslomp.
- Regels en controle
- Predatoren en ganzenschade
- Weidevogelkerngebieden versus 'witte gebieden'
- Onzekerheid/ onduidelijke visie van overheid

Kunnen

- Geschikt gebied voor weidevogels
- Strategische koers 3x in carrière boer bepaald
- Schaalvergroting
 - Onvermijdelijk, maar niet van harte
 - Minder tijd en aandacht voor vogels
- Geschiktheid Holstein koeien?
- Verschillende soorten land (huis/veldkavel, natuurland, pakketten), verschillende kwaliteiten voer, soorten vee (melkvee, jongvee, droge koeien, schapen, paarden). Dit is een hele puzzel en afhankelijk van vakmanschap.
- Mozaïek maaien kost veel arbeid

Kansen voor NIL

- Met vergoeding en andere koe kun je meer structuurrijk gras hebben in je rantsoen
- Waardering van de omgeving
- Samen in gebied er iets moois van maken
- Inzetten techniek zoals GPS om het beter te maken
- Slim omgaan met huis- en veldkavels en vernatting: dan wordt later maaien en wel of niet beweiden logisch

Wat zou helpen

<p>Willen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gehoord worden, serieus genomen worden, erkenning, waardering • Monitoring: resultaten zien • Vrijwilligheid 	<p>Kunnen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grond tegen lage pacht • Duidelijkheid, zekerheid, ook er weer mee kunnen stoppen
<p>Moeten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergoeding van overheid en/of via melkprijs • Lange termijn visie voor sector en gebied • Het samen doen 	<p>Mogen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minder regels • Meer flexibiliteit in tijd en ruimte

Conclusies

- Natuurinclusieve landbouw nog relatief onbekend in de sector
- Persoonlijke motivatie boer bepalend daarvoor
- Bedrijfssysteem en landschap doen ertoe
- Aan inpassen is een grens: wat is de ambitie van NIL?
- Er moet geld bij, via productprijs of subsidie (maar alleen subsidie is niet genoeg!)
- Waardering/ erkenning nodig vanuit maatschappij, keten en overheid.
- Boeren vragen de overheid om visie en duidelijkheid.

Wordt vervolgd...

Theo. Vogelzang@wur.nl